

Zittingsdocument

B9-0155/2024/REV

26.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de moord op Aleksej Navalny en de noodzaak van EU-maatregelen ter ondersteuning van politieke gevangenen en het onderdrukte maatschappelijk middenveld in Rusland
(2024/2579(RSP))

Anna Fotyga, Angel Dzhambazki, Ryszard Czarnecki, Jacek Saryusz-Wolski, Cristian Terheş, Adam Bielan, Roberts Zile, Charlie Weimers, Bogdan Rzońca, Joachim Stanisław Brudziński, Elżbieta Rafalska, Witold Jan Waszczykowski, Hermann Tertsch, Beata Mazurek, Assita Kanko
namens de ECR-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over de moord op Aleksej Navalny en de noodzaak van EU-maatregelen ter ondersteuning van politieke gevangenen en het onderdrukte maatschappelijk middenveld in Rusland (2024/2579(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Rusland, Aleksej Navalny, het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers in Rusland,
 - gezien het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (het Europees Verdrag voor de rechten van de mens),
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
 - gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die de Russische Federatie heeft ondertekend,
 - gezien de internationale mensenrechtenverplichtingen die Rusland is aangegaan als lid van de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) en de VN, en als verdragspartij bij andere mensenrechtenverdragen,
 - gezien het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de bijbehorende protocollen, en met name artikel 10 over het recht op vrijheid van meningsuiting en artikel 11 over het recht op vrijheid van vereniging en vergadering,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Russische Federatie in alle opzichten is verworpen tot een schoolvoorbeeld van een bloedige dictatuur, iets wat om diverse redenen door veel westerse landen niet serieus werd genomen en zowel de binnenlandse repressie als de buitenlandse agressie mogelijk heeft gemaakt;
- B. overwegende dat Aleksej Navalny, een Russische advocaat, oppositieleider en anticorruptieactivist, en de winnaar van de Sacharovprijs in 2021, op 16 februari 2024 is overleden in de strafkolonie IK-3 vlak bij de poolcirkel, waar hij een willekeurige, politiek gemotiveerde straf uitzat en herhaaldelijk het slachtoffer werd van foltering en onmenselijke behandeling;
- C. overwegende dat er op 20 augustus 2020 reeds een poging tot moord op Aleksej Navalny werd gepleegd, toen hij met novitsjok, een zenuwgas voor militair gebruik, werd vergiftigd in wat wordt beschouwd als een politiek gemotiveerde moordaanslag door een in chemische wapens gespecialiseerd eliteteam van de Russische Federale Veiligheidsdienst (FSB);
- D. overwegende dat de moord op Aleksej Navalny geen op zichzelf staand incident is, maar deel uitmaakt van Poetins patroon van geweld, onderdrukking van afwijkende meningen en intimidatie van politieke tegenstanders en activisten uit het

maatschappelijk middenveld in Rusland, zoals blijkt uit de voortdurende bedreigingen, de willekeurige arrestaties en opsluiting van en de (pogingen tot) moord op personen die zich tegen de regering hebben durven uitspreken, onder wie Boris Nemtsov, Anna Politkovskaja, Vladimir Kara-Moerza, Sergej Protazanov, Natalja Estemirova, Aleksandr Litvinenko, Sergej Magnitski en Sergej Skripal;

- E. overwegende dat de moorden en fysieke eliminaties van oppositieleiders in opdracht van de staat niet alleen ongestraft zijn gebleven, maar dat de personen die van deze afschuwelijke misdaden werden verdacht, door het Kremlin zijn beloond;
- F. overwegende dat de Russische autoriteiten en politieke leiders hun repressieve en autoritaire regime tegen de eigen burgers, het maatschappelijk middenveld, de politieke oppositie en de media voortzetten, in concreto in de vorm van stelselmatige intimidatie, surveillance, fysieke aanvallen, bedreigingen, invallen en doorzoekingen van hun kantoren en woningen, laster- en smaadcampagnes, bedreigingen met vervolging, willekeurige detentie en mishandeling, alsook van schendingen van het recht op vrijheid van meningsuiting, op vrijheid van vereniging en op vrijheid van vergadering;
- G. overwegende dat het Russische regime zich niet bekommert om het behoud van de identiteit van de bijna tweehonderd etnische, nationale en veelal inheemse gemeenschappen op zijn grondgebied; overwegende dat vreemdelingenhaat, racisme en de verheerlijking van het boven alles en iedereen verheven “grote Rusland” welig tieren in het land, mede dankzij de steun van de regering;
- H. overwegende dat de Russische autoriteiten, vooral sinds de aanvalsoorlog tegen Oekraïne, hun campagne hebben opgevoerd om alle kritische geluiden over misdaden uit de sovjettijd en over huidige misdaden het zwijgen op te leggen, en dat daarbij mensen gevangen worden gezet, in voorlopige hechtenis worden gehouden of voor verplichte behandeling naar psychiatrische ziekenhuizen worden gestuurd, onder wie Dmitri Ivanov, Vladimir Kara-Moerza, Ioann Koermojarov, Viktoria Petrova, Maria Ponomarenko, Aleksandra Skotsjilenko, Dmitri Talantov en de oppositieleiden Aleksej Gorinov en Ilja Jasjin;
- I. overwegende dat Poetin handlangers rekruteert om zijn politieke tegenstanders buiten Rusland te vermoorden; overwegende dat op 13 februari 2024 een 28-jarige Russische piloot, Maksim Koezminov, in Spanje op brute wijze werd vermoord nadat hij had geweigerd oorlogsmisdaden te plegen in de Russische oorlog in Oekraïne, en dat eerder een Tsjetsjeense vluchteling, Zelimchan Changosjvili, in Berlijn werd vermoord, terwijl Poetin nu de vrijlating van de dader eist;
- J. overwegende dat Aleksej Navalny over het algemeen werd gezien als de belangrijkste oppositieleider die zich tegen het bewind van Poetin en zijn repressieve kleptocratische systeem had gekeerd, en derhalve een persoonlijke vijand van Poetin was;
- K. overwegende dat de reacties van de westerse democratieën op deze moorden en andere daden van agressie van de Russische Federatie niet sterk genoeg waren om het Kremlin ertoe te bewegen te stoppen met zijn vijandige en repressieve beleid;
- L. overwegende dat de eerdere opheffing van Memorial onderdeel uitmaakt van een hele reeks stelselmatige pogingen van de Russische regering om de geschiedenis te

herschrijven en te verhinderen dat misdaden en gebeurtenissen uit het verleden vrijelijk worden besproken en beoordeeld, waarbij het vasthouden aan de leugen van Katyń het meest in het oog springende voorbeeld is; overwegende dat het lot van Memorial ondubbelzinnig duidelijk maakt hoe de autoriteiten van Rusland wetgeving voor “buitenlandse agenten” gebruiken om critici en onafhankelijke geluiden te intimideren en het zwijgen op te leggen;

- M. overwegende dat de Russische autoriteiten volgens het Comité voor de Bescherming van Journalisten sinds 2021 tientallen mediaorganisaties als “ongewenst” hebben bestempeld en dat Radio Free Europe/Radio Liberty de 142e organisatie is die als zodanig werd aangemerkt; overwegende dat de lijst verschillende vrije en onafhankelijke mediakanalen omvat, waaronder de omroep Dozjd (TV Rain), Medoeza, Novaja Gazeta Europa, iStories, The Insider, Bellingcat en Proekt;
- N. overwegende dat een actief maatschappelijk middenveld een cruciaal aspect is van een democratische en open samenleving, en essentieel is voor de bescherming van de mensenrechten en de rechtsstaat; overwegende dat ngo’s in moderne, democratische samenlevingen een sleutelrol vervullen en derhalve altijd onbelemmerd moeten kunnen opereren, zonder ongepaste inmenging door de autoriteiten; overwegende dat het harde optreden van de Russische autoriteiten tegen het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers herinneringen oproept aan de sovjetijd en uiteindelijk de belangen van het Russische volk schaadt en een open en vrije dialoog onmogelijk maakt;
- O. overwegende dat er in de Russische Federatie meer dan 1 000 politieke gevangenen zijn; overwegende dat de EU zich solidair verklaart met alle dissidenten en de Russische bevolking, die ondanks de bedreigingen voor hun vrijheid en leven, en de druk van het Kremlin en de Russische autoriteiten, blijven strijden voor vrijheid, mensenrechten en democratie;
1. spreekt zijn afschuw uit over de moord op Aleksej Navalny; betuigt zijn medeleven met de familie van de heer Navalny; dringt aan op een internationaal onderzoek naar de omstandigheden rond zijn dood, zodat de verantwoordelijken ter verantwoording worden geroepen; roept op tot een gezamenlijke en adequate internationale reactie op deze tragische gebeurtenis;
 2. benadrukt dat Aleksej Navalny zijn standpunten over Ruslands agressieve gedrag op het wereldtoneel had bijgesteld en dat hij anders was gaan denken over het imperiale beleid van Rusland, waaronder de agressie tegen Georgië in 2008 en tegen Oekraïne sinds 2014; is ervan overtuigd dat het Kremlin vreesde dat anderen onder bepaalde omstandigheden een vergelijkbare koers zouden varen;
 3. verzoekt de EU de diplomatieke, economische en juridische mogelijkheden te verkennen om degenen die verantwoordelijk zijn voor de moord op Aleksej Navalny en andere leden van het regime die verantwoordelijk zijn voor mensenrechtenschendingen, onder wie hoge ambtenaren en medewerkers van de veiligheidsdiensten en het gevangeniswezen, ter verantwoording te roepen op basis van de lijst van 6 000 namen die is gepubliceerd door Aleksej Navalny’s internationale anticorruptiestichting; is ingenomen met de recente sancties die door de VS zijn ingesteld naar aanleiding van de

- dood van Aleksej Navalny, en roept de EU op het antwoord van de democratische wereld te coördineren;
4. verzet zich krachtig tegen de arrestatie van Russen die de dood van de Aleksej Navalny in Rusland wilden herdenken;
 5. verklaart zich solidair met en spreekt zijn diepe respect en steun uit voor de mensen die hun vrijheid en zelfs hun leven op het spel zetten om de fundamentele mensen- en burgerrechten die door het regime in Rusland op eclatante wijze worden geschonden, te verdedigen; prijst de moed die Vladimir Kara-Moerza heeft getoond;
 6. is van mening dat blijvende veranderingen in de Russische Federatie een de-imperialisatie, dekolonisatie en herfederalisering van de staat en een duidelijke breuk met het imperiale verleden van Rusland vereisen;
 7. dringt er bij de internationale gemeenschap op aan ervoor te zorgen dat het regime ter verantwoording wordt geroepen voor de misdaden die het heeft begaan, niet alleen op het grondgebied van de Russische Federatie, maar ook op dat van de Europese Unie en wereldwijd;
 8. wijst er nogmaals op dat de EU zich volledig solidair moet verklaren met Russische maatschappelijke organisaties die de universele democratische waarden onderschrijven en het imperialisme verwerpen, en dat zij gebruik moet maken van de Europese sanctieregeling voor mensenrechtenschendingen om daders van mensenrechtenschendingen te bestraffen; verzoekt de Raad de werkzaamheden op dit gebied onverwijld voor te zetten; benadrukt dat er geen EU-visa mogen worden verstrekt aan de plegers van mensenrechtenschendingen en dat zij geen activa mogen hebben in de lidstaten noch de vrijheden mogen uitoefenen die zij hun burgers zelf ontzeggen;
 9. moedigt de EU aan nauw samen te werken met internationale partners, waaronder de G7 en andere gelijkgestemde landen, en de inspanningen bij de aanpak van mensenrechtenschendingen in Rusland te coördineren, onder meer door middel van strengere gerichte sancties, diplomatieke druk en steun aan het maatschappelijk middenveld;
 10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de familie van Aleksej Navalny, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Raad van Europa, de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, Radio Free Europe/Radio Liberty, International Memorial en het Memorial Human Rights Centre, en de Russische autoriteiten.